Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu, Manuscripte nu se retrimitu!

Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 201. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 13 (25) Septemvre 1888.

Doda și Strossmayer.

II.

Brașovŭ, 13 Septemvre st. v.

Îndată ce a fostŭ cunoscutŭ incidentulŭ dela Belovar, foile unguresci s'au grăbitŭ a esploata în contra naționalitățilorŭ nemaghiare cuvintele dojenitóre ale monarchului, carĭ au fostŭ adresate numai persónei episcopului Strossmayer.

Pre când fóia lui Tisza, „Nemzet“, vedea în cuvintele monarchului triumfulŭ ideei de statŭ maghiarŭ, „Pesti Naplo“ susținea, că printr'însele „regele însușĭ a spus'o clarŭ și limpede, că acela care se luptă în contra națiunei maghiare cu armele lui Strossmayer, amenință totodată și interesele de viéță ale monarchiei“ și totodată asigura că dojana regelui a fostŭ adresată tuturorŭ ultraiștilorŭ naționalĭ nemaghiarĭ.

Foile maghiare dela noi vorbiau de „Strossmayerii din părțile ardelene“ și ḑiceau, că lecțiunea ce a primit'o Strossmayer la Belovar va servi de învĕțătură tuturorŭ naționalitățilorŭ nemaghiare din țĕrile corónei s-lui Stefanŭ, a cărorŭ veleitățĭ le-ar fi condamnatŭ Maiestatea Sa.

Mai târḑiu după ce s'a adusŭ verdictulŭ în procesulŭ generalului Doda aceleașĭ foi se grăbiră din nou a pune în legătură afacerea Strossmayer cu casulŭ lui Doda și „Pesti Naplo“ merse până a susținé, că „Traianŭ Doda face totŭ ceea ce face și Strossmayer.“

De unde acéstă mare animositate a pressei maghiare în contra naționalitățilorŭ, când în casulŭ lui Strossmayer nu se tractéză decâtŭ de-o telegramă de felicitare a acestuia, pentru care numai și numai dênsulŭ póte fi rĕspunḑĕtorŭ?

Décă este vorba de „uneltirĭ în contra națiunei maghiare și a statului“, atuncĭ credemŭ că ar trebuĭ sĕ se deosebéscă mai bine faptele unora și ale altora, căcĭ nu e de ajunsŭ ca sĕ se proclame ca axiomă, că totŭ ceea ce nu place șoviniștilorŭ maghiarĭ învólvă o uneltire în contra națiunei maghiare.

Scimŭ bine că șoviniștilorŭ multe fórte multe nu le placŭ din ceea ce facŭ și lucréză conducĕtorii naționalitățilorŭ nemaghiare. Dér óre suntŭ ei îndreptățițĭ a declara tóte aceste fapte de nisce uneltirĭ în contra statului și a națiuneĭ maghiare?

Uneltirile, ce e dreptŭ potŭ fi de multe soiurĭ, dér esistința lorŭ nu póte depinde dela modulŭ de a vedé cu totulŭ particularŭ și personalŭ alŭ unorŭ fanaticĭ, ci trebue sĕ fiă basată în natura adevĕrată a faptului însușĭ.

Cu alte cuvinte n'ajunge ca „Nemzet“, „Pesti Naplo“, „Pester Lloyd“ *e tutti quanti* sĕ susțină, că după a lorŭ „infalibilă“ părere ceea séu ceea este uneltire, pentru ca sĕ fiă justificată indignarea pressei maghiare.

Décă acésta indignare póte avé motivŭ față cu telegrama unui episcopŭ, în care se accentuéză „misiunea universală“ a Rusiei, nu urméză încă nicĭdecum că ea trebue sĕ aibă temeiu și atuncĭ, când e vorba de fapte și intreprinderĭ, carĭ accentuéză drepturile și interesele de viéță ale naționalitățilorŭ nemaghiare față cu naționalitatea maghiară, rĕmâindŭ între marginile legale.

Din nenorocire însĕ amŭ ajunsŭ în era șovinismului unguresců așa departe, încâtŭ se declară de „uneltire în contra statului“ orĭ și ce mișcare, care are de scopŭ apĕrarea și întărirea elementelorŭ nemaghiare.

Décă ceremŭ scóle românescĭ — uneltimŭ; décă pretindemŭ ca autoritățile și funcționarii publicĭ sĕ comunice cu noi în limba nóstră maternă — uneltimŭ; décă ne plângemŭ de nedreptățile ce ne apasă — uneltimŭ; décă nu mergemŭ cu stégulŭ unguresců înaintea kulturegyletiștilorŭ — uneltimŭ.

Se 'nțelege că în astfelŭ de împrejurărĭ le este ușorŭ șoviniștilorŭ a găsi o legătură strînsă între cuvintele dojenitóre ale monarchului nostru, dela Belovar, și între verdictulŭ jurațilorŭ din Arad.

Dér ar fi de tot tristŭ pentru ei, décă ne-arŭ crede atâtŭ de naivĭ ca sĕ ne spăriămŭ de-o asemenea tactică pătimașă și bornată. —

Bulgarii și cestiunea Macedoniei.

Ḑiarulŭ oficiosŭ „Swoboda“, organulŭ ministrului președinte Stambulov, se ocupă în timpulŭ din urmă fórte multŭ de cestiunea Macedoniei. În ḑilele acestea a apărutŭ în numita fóiă unŭ articolŭ, care vorbindŭ despre situațiunea Bulgarilorŭ în Macedonia, a produsŭ multŭ sânge rĕu în Constantinopolŭ.

„Pol. Korr.“ află din Sofia, că Pórta a însărcinatŭ pe secretariulŭ comisariatului sĕu din Sofia de a face pașii cuviincioșĭ la guvernulŭ bulgarŭ, ca sĕ înceteze asemenĭ publicațiunĭ. Guvernulŭ bulgarŭ a rĕspunsŭ, că după constituțiă pressa bulgară e liberă și că mai alesŭ în ce privesce materia de discutatŭ, ea nu se află sub controlulŭ guvernului. Afară de acésta, ḑiarulŭ „Svoboda“ nu este organŭ alŭ guvernului, ci organŭ alŭ partidei guvernului. Guvernulŭ bulgarŭ crede, că celŭ mai bunŭ mijlocŭ de a face sĕ amuțéscă asemenĭ discusiunĭ, este o faptică introducere a reformelorŭ prevĕḑute în tractatulŭ de Berlinŭ pentru Macedonia. Guvernulŭ se rógă ca secretariatulŭ comisariatului otomanŭ sĕ aducă la cunoscința marelui Vizirŭ și acestŭ punctŭ de vedere.

*

Ḑiarulŭ „Neue freie Presse“ vorbindŭ totŭ despre acéstă cestiune ḑice: Intre tóte popórele universului, Bulgarii au mai puținŭ dreptŭ de a fi sumețĭ și îngâmfațĭ. O națiune, care încă tremură pentru existența sa, care e cârmuită de unŭ principe pe care consululŭ germanŭ refusă a-lŭ saluta și căruia îi lipsesce legitimarea dreptului europeanŭ, unŭ statŭ pe care unulŭ dintre cei mai puternicĭ Monarchĭ îlŭ onoréză cu ura sa, ar puté fi ceva mai modestŭ. In Sofia însĕ, după cum se pare, a dispărutŭ consciința situațiunei periculóse în care plutesce țéra. Bulgarii voiescŭ sĕ prescrie Sultanului cum are sĕ tracteze pe frații lor din Macedonia, ei vorbescŭ cu Suzeranulŭ într'unŭ tonŭ care le șéde fórte rĕu.

Numai unŭ inimicŭ alŭ Bulgariei ar putea fi urḑitorulŭ unei cererĭ atâtŭ de îndrăsnețe, ca adecă Macedonia sĕ fie pusă sub administrațiunea bulgară. Pe când toțĭ bărbații de statŭ se încércă sĕ potoléscă și sĕ stingă cărbunii aprinșĭ din Orientŭ, vinŭ acum aceștĭ nebunĭ (Bulgarii) și ațîță foculŭ, ce le periclitéză autonomia și libertatea propriă.

In articululŭ sĕu „Neue freie Presse“ mai ḑice, că nicĭ o vorbă nu ar fi pré aspră ca sĕ combată obrăsnicia cu care se încércă cei din Bulgaria a resolva *cestiunea Macedoniei*. Amintesce apoi, că Bulgaria ar fi pututŭ sĕ péră în casŭ cândŭ Turcia ar fi dirigeatŭ unŭ corpŭ de armată ca ocasiunea revoluțiunei din Rumelia ostică. „Turcia“, ḑice, „e slabă dér totușĭ e încă atâtŭ de tare ca sĕ prepare nisce óre pline de amărăciune învingĕtorilorŭ dela Slivnița, și décă Pórta a crutatŭ pe vasalulŭ revoltatŭ, asta nu a făcut'o de frica unui desastru, ci numai nsiuindu-se a ocoli orĭ ce complicațiune în Orientŭ.

„Brósca, ce se umflă“, ḑice „Neue Freie Presse“, „voesce sĕ prescrie Sultanuiui cum are sĕ tracteze cu supușii sĕi și-'i dă totdeodată sfatulŭ amicalŭ a dărui cea mai mare provinciă, ce o posede încă în Europa, sceptrului prințului Ferdinandŭ. „Cum arŭ fi décă Sultanulŭ ar fi cuprinsŭ de unŭ sĕmțŭ de neîncredere față de Bulgaria?“ Sĕ găsescŭ în Europa puterĭ, carĭ arŭ fi gata sĕ esploateze în modŭ practicŭ unŭ astfeliu de

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2)

Despre educațiunea de sine însușĭ.

(Sabiectulŭ unei conferințe ținute la Ateneulŭ din Craiova).

(Urmare.)

In acéstă vedere institutiunile cele mai folositóre pe lângă scólă, complementele necesare ale acesteia, suntŭ la începutŭ grădinile de copii și la urmă bibliotecele publice, mai alesŭ cele populare. Ințelegŭ necesitatea lorŭ mai multŭ pentru majoritatea poporațiunii decâtŭ pentru ómenii bogațĭ, carĭ prin averea lorŭ potŭ suplini, mai multŭ séu mai puținŭ, lipsa acestorŭ instituțiunĭ. Fără grădinile de copii șcóla nu póte corespunde pe deplinŭ chemării sale și rĕmâne cu atâtŭ mai defectuósă, cu câtŭ mai defectuósă este crescerea din familiă; fără bibliotecele publice pregătirile și cunoscințele câștigate în scólă se perdŭ prea adeseorĭ fără folosŭ și scopulŭ scólei rĕmâne în mare parte paralisatŭ.

Bine înțelesŭ, biblioteca publică nu este singurulŭ mijlocŭ alŭ culturii de sine. Totŭ acestŭ scopŭ îlŭ au și alte instituțiunĭ publice, cum suntŭ museele, galeriile de tablourĭ, conservatoriele de musică, statuele publice, și cu deosebire teatrulŭ și biserica cu serviciulŭ ei divinŭ, când este organisatŭ după nivelulŭ culturei acelora pentru care e destinatŭ. Fiă-care individŭ póte trage cu atâtŭ mai mare folosŭ din aceste instituțiunĭ, cu câtŭ simte mai multŭ setea de a se cultiva.

***

Educațiunea de sine este astfelŭ nu numai posibilă, ci singură adevĕrată. In cultură și în sciință nu este cale regală, cum a ḑisŭ unui principe învĕțătorulŭ sĕu; și nu este nicĭ cale democratică, adause unŭ altulŭ. Aci fiă-care trebue sĕ lucreze însușĭ pentru a se înavuți și înălța, precum fiă-care trebue sĕ mănânce însușĭ pentru a se hrăni. Deosebirea este numai că unii suntŭ mai bine pregătițĭ decâtŭ alții, fiă prin scólă, fiă dela natură, pentru marea artă a culturii de sine.

Ce trebue sĕ facă acum omulŭ adultŭ pentru propria cultură?

Ca individŭ, ca membru alŭ familiei, ca cetățénŭ, omulŭ are o mulțime de datorii și trebuințe, carĭ afară de cunoscințele speciale, necesare pentru profesiunea ce și-a alesŭ, cerŭ feliurite alte cunoscințe, de fisică, de fisiologiă, de igienă, de pedagogiă, de chimiă, de economia casei, de organisarea și legile statului și ale comunei. Pentru orĭ-cine vré sĕ se cultiveze, asemenea cunoscințe îi suntŭ trebuitóre în prima liniă. In mĕsura, în care ele se rĕspândescŭ, se micșoréză mulțimea relelorŭ și neajunsurilorŭ, carĭ le causéză lipsa lorŭ și care oprescŭ progresulŭ séu potŭ aduce căderea națiunilorŭ.

Afară de scólă, unde multe cunoscințe mai puținŭ folositóre s'ar puté înlocui cu cele menționate, pentru cultura celorŭ adulțĭ, ar fi de doritŭ sĕ se creeze și la noi o literatură sciințifică, populară, cum a începutŭ a se face deja icĭ și colo, și cum se află în alte țĕrĭ, în tóte ramurile sciințelorŭ. Credŭ că o asemenea literatură este celŭ mai bunŭ sprijinŭ alŭ bunăstării și bogăției naționale; este sĕmența roditóre, care cu câtŭ se aruncă mai cu îmbelșugare pe brasde, cu atâtŭ aduce unŭ secerișŭ mai mănosŭ.

Dér nu numai pentru îndestularea trebuințelorŭ materiale träesce omulŭ. Aspirațiunile nóstre cătră adevĕrŭ, cătră frumosŭ, cătră idealŭ și fericire, ne arată calea unei destinațiunĭ mai înalte. Nutrimentulŭ pentru acestŭ scopŭ ni-lŭ dau sciința mai înaltă, literatura, religiunea și operele de artă. Fără ajutorulŭ acestora noi suntemŭ prea copleșițĭ de munca și grijile ḑilnice, ca sĕ ne putemŭ ridica din valurile vieții ordinare într'o sferă de idei și de simțiminte mai nobile și mai demne de omŭ. Neîncetatŭ avemŭ trebuință de mintea cea largă și de sufletulŭ celŭ mare alŭ ómenilorŭ aleșĭ, ca sĕ putemŭ privi lumea și lucrurile suptŭ o lumină mai adevĕrată și sĕ simțimŭ mai adâncŭ însĕmnătatea și scopulŭ moralŭ alŭ vieții. Operele lorŭ suntŭ oglinda, care ni-o imprumută, ca sĕ putemŭ vedé ca dênșii. In cărțĭ și în productele artelorŭ suntŭ depuse cele mai prețióse comorĭ ale omenirii, comorĭ deschise tuturora, din carĭ însĕ, fiă-care póte lua numai atâta, câtŭ ajunge inteligința și cultura sa.

Pe lângă ocupațiunea ḑilei, sĕ nu uitămŭ dér a face în fiăcare ḑi câte ceva pentru cultivarea minții prin cetirea ope-

sêmțêmêntŭ și atunci s'ar pute ridica o furtună, cu trăsnetele ei ar asurdi în modŭ infiorătorŭ urechile Bulgarilorŭ."

Nicĭ nu se póte închipui unŭ pericolŭ mai mare — dice diarulŭ vienesŭ — decâtŭ o fierbere în Macedonia. Acéstă țéră se póte asemĕna cu burdufulŭ lui Aeolus, prin a cărui desfundatură sĕ dă libertate fortunelorŭ. Nu există nicĭ unŭ poporŭ în Balcanĭ, care nu ar face pretesiunea sĕ domnéscă peste Macedonia. Grecĭ, Sêrbĭ, Bulgarĭ, chiar și Românĭ locuescŭ în acelŭ ținutŭ, care a fostŭ odinióră léganulŭ unei monarchii universale, ér acum este o vatră de frecărĭ naționale și de intrigĭ diplomatice. In casŭ când Bulgaria ar întinde mâna asupra Macidoniei, va fi încunjurată de inimicĭ. Sultanulŭ va pretinde umilința cutezătorului vasal, Sêrbia și România se vorŭ teme de rivalulŭ lorŭ și Bulgarii vorŭ nimici germenii de bună voința ce o întêmpină din partea vecinilorŭ lorŭ.

Planurile cu carĭ se ocupă Bulgaria nu mai se țină de politică, ci suntŭ curată posnă. Bulgarii — încheiă N. Fr. Pr. — au destulŭ de lucru, ca sĕ se îngrijéscă de bunăstarea lorŭ, și sĕ înlăture posiția dubiósă în care se află.

Recursulŭ de nulitate alŭ d-lui Traianŭ Doda.

In contra sentinței de condamnare, pe care Tribunalulŭ r. din Aradŭ, ca judecătoriă de pressă, a pronunțat'o asupra d-lui Traianŭ Doda pe basa hotărîrei curții cu jurațĭ dela 17 Septemvre a. c., — deputatulŭ dietalŭ *Carolŭ Eötvös, în numele d-lui Tr. Doda*, ca apĕrătorŭ și jurisconsultŭ alŭ acestuia, a așternutŭ la Tribunalulŭ din Aradŭ următorulŭ recursŭ de nulitate, constătătorŭ din 11 puncte:

Onorată judecătoriă de pressă!

Pe basa arătării acusatorului publicŭ r. Nr. 1891—1888, la pertractarea curții cu jurațĭ, ținută la 17 Septemvre 1888, am fostŭ judecatŭ ca vinovatŭ *in contumaciam* și condamnatŭ la 2 anĭ închisóre de statŭ și 2000 fl. amendă. Contra acestei procederĭ și sentințe am onóre a așterne următorulŭ:

Recursŭ de nulitate!

I.

Juriulŭ s'a constituitŭ în modŭ neobicĭnuitŭ, necorectŭ, în contra legei și în contra praxei legale.

Judecătoria n'a constituitŭ juriulŭ în sala destinată pentru pertactare și înaintea publicului aflătorŭ în acéstă sală, va sĕ dică nu înaintea întregului publicŭ, ci s'a retrasŭ într'o sală laterală și acolo l'a constituitŭ în presența unui publicŭ restrînsŭ, cu eschiderea numĕrosului publicŭ, ce s'a presentatŭ la pertractare și din care o parte a trebuitŭ și fără de asta sĕ fiă eschisă, din causa strimtórei loculuĭ. Prin procederea acésta s'a vătĕmatŭ în modŭ deosebitŭ legea și praxa legală din două puncte de vedere. Anume:

întâiu: Jurații, carĭ au fostŭ orênduițĭ, dér carĭ în mare parte nu s'au presentatŭ, s'au întregitŭ numaĭ dintre persónele ce erau în sala laterală, ér nu dintre persónele aradane, ce erau în sala hotărîtă pentru pertractare, și astfeliu la întregirea juriului s'a luatŭ în considerațiă numai aceea parte mică a publicului, care din întêmplare se afla în sala laterală;

alŭ doilea: cei 12 jurațĭ trașĭ la sorțĭ — în totŭ timpulŭ câtŭ au statŭ membrii tribunalului în sala laterală și în totŭ timpulŭ câtŭ a duratŭ reîntórcerea judecătorilorŭ în sala de pertractare și ocuparea locurilorŭ lorŭ — au comunicatŭ liberŭ cu publiculŭ aflătorŭ în sala laterală și cu diariștii ce se aflau în sînulŭ lui și carĭ nutrescŭ sentimente dușmănóse, precum și cu alții; ba maĭ multŭ, la întrarea în sala de pertractare au comunicatŭ și cu o parte a publicului mare de acolo fără nicĭ o genă și au fostŭ espușĭ astfelŭ șóptelorŭ și informațiunilorŭ carĭ nu suntŭ permise.

In casulŭ de fațǎ ambele aceste vătĕmărĭ ale legei suntŭ a se considera ca fórte grave nu numai din punctulŭ de vedere alŭ principiului și alŭ formei, ci și din punctulŭ de vedere alŭ resultatului finalŭ și alŭ dușmăniei de care era ațîțată o parte preponderantă din publiculŭ aradanŭ.

II.

Am fostŭ eschisŭ cu totulŭ dela esercitarea dreptului de apĕrare. Eu suferŭ adecă de-o paralisiă continuă, care îmĭ împiedecă mișcarea și obicĭnuita'mĭ iuțélă în cugetare și care, din punctŭ de vedere individualŭ, mĕ silesce sĕ încunjurŭ o întărîtare mai mare și prin acésta o eventuală iritațiă. Din asta causă nu m'am pututŭ presenta în persónă la pertractare, dér pentru a pute fi totușĭ presentatŭ, am plenipotențiatŭ în loculŭ meu pe unŭ apĕrătorŭ.

Apĕrătorulŭ meu s'a presentatŭ, și-a arĕtatŭ plenipotența, dér judecătoria n'a concesŭ sĕ-și împlinéscă însărcinarea de apĕrătorŭ.

Sciu, că după § 81 alŭ procedurei de pressă judecătoria nu este obligată sĕ priméscă apĕrătorŭ în loculŭ acusatului, care nu s'a presentatŭ, dér și aceea o sciu, că nu esistă în patriă lege, care unui acusatŭ, când nu se póte în persónă presenta, sĕ-i denege dreptulŭ de a fi representatŭ prin apĕrătorŭ, și în sensulŭ căreia judecătoria ar fi datóre sĕ oprescă pe apĕratorulŭ plenipotențiatŭ dela împlinirea nobilei sale chiămărĭ. § 80 din procedura de pressă vorbesce despre casulŭ, când acusatulŭ nu se presentéză nicĭ în persónă, nicĭ prin apĕrătorŭ, prin urmare acéstŭ § nu se referesce la casulŭ meu de acum.

In fine legea pretutindenea, unde este îndoielă, séu unde permite o interpretare rațională, naturală și dréptă, totdéuna e a se înterpreta în favorulŭ acusatului; așa o pretinde dreptatea și umanitatea. Și după ce — în urma prac-s[illegible]gale și a unorŭ lămurite analogii scóse din aședămintele nóstre constituționale — apĕrătorulŭ pretutindenea este îndreptățit sĕ represente înaintea judecătoriei drepturile și interesele mandantului sĕu, și după ce — de nu cumva sunt rĕu informatŭ — judecătoria de pressă din cerculŭ Pestei, în procesulŭ de pressă intentatŭ la 1870 de Beliczay, ca acusatorŭ, contra lui Ujlaky Jozsef, *in absentia* a concesŭ acusatului ca sĕ fiă representatŭ prin apĕrătorŭ și acésta s'a aprobatŭ și din partea curiei reg., după ce prin urmare în asemenĭ casurĭ pe basa esemplului de mai 'nainte, dreptulŭ de a fi representatŭ prin apĕrătorŭ se póte considera ca esistentŭ în praxa legală: din tóte aceste cause respingerea apĕrătorului meu trebue sĕ se considere în consecințele ei ca o mare și grea vătĕmare; chiar și numai din causa acésta pertractarea trebue sĕ se anuleze.

III

Am fostŭ împiedecatŭ a espune causa pentru care nu m'am presentatŭ și astfelŭ am fostŭ împiedecatŭ de a presenta și *cererea mea pentru amânarea pertractării*, prin ceea ce atâtŭ în formă câtŭ și în fondŭ s'a vătĕmatŭ § 81 alŭ procedurei.

Acéstă lege adecă lămuritŭ concede chiar și consângenilorŭ și amicilorŭ mei justificarea neînfățișării mele și cu tóte acestea, când apĕrătorului meu 'i s'a respinsŭ cererea de intervenire meritoriă la pertractare și când în urma acésta apĕrătorulŭ meu cerŭ repede cuvêntulŭ înaintea judecătoriei, vrêndŭ sĕ aștérnă două documente prin carĭ a voitŭ mai cu sémă sĕ justifice neînfățișarea mea provenită din necesitate și sĕ céră terminŭ nou pentru pertractare: judecătoria l'a întreruptŭ în espunerea cererei lui și de faptŭ *i-a interdisŭ espresŭ a preda acéstă rugare.* Apĕrătorulŭ meu din causa asta a și insinuatŭ numai decâtŭ recursulŭ sĕu de nulitate. Incâtŭ a fostŭ motivatŭ acéstŭ recursŭ, acésta a dovedit'o lămuritŭ, afară de cele mai susŭ dise, și modulŭ ulteriorŭ de procedere împreună cu resultatulŭ lui finalŭ. Au dovedit'o lămuritŭ și tristŭ.

IV.

Intréga procedere și judecată a curții cu jurațĭ sîă în contra-dicere cu legea, întru câtŭ acéstă judecată se caracteriséză ca adusă în contra mea ca absentŭ din obstinațiune.

Obstinatŭ este acela, care nicĭ nu se presentă la terminulŭ citatŭ prin lege, nicĭ nu-șĭ trimite plenipotențiatŭ înaintea judecătoriei și nu-șĭ justifică neînfățișarea ca provenită din necesitate, și în fine nicĭ consângenii orĭ amicii sĕi nu justifică acéstă neînfățișare. După ce însĕ eu mĭ-am trimisŭ plenipotențiatŭ și apĕrătorŭ legalŭ, care s'a presentatŭ punctualŭ, și după ce prin elŭ am avutŭ de gândŭ sĕ-mĭ justificŭ și neînfățișarea mea ca provenită din necesitate și în acésta singurŭ numai judecătoria m'a împedecatŭ: din asta causă nicĭ eu n'am pututŭ fi consideralŭ ca obstinatŭ și contumace și nicĭ procederea mea nu s'a pututŭ socoti ca provenită din obstinațiă.

V.

Textulŭ jurămêntului depusŭ de jurațĭ n'a corĕspunsŭ procedurei.

Acéstă vătĕmare a legei se pare că ar fi mică și numai formală, trebue însĕ cu tóte acestea sĕ o amintescŭ, findŭ-că e caracteristică, de órece jurații au depusŭ jurămêntŭ că vorŭ judeca *„basațĭ pe causele și pe tăria acusațiunei și a apĕrărei"*. Acésta însĕ nu s'a făcutŭ și nicĭ nu s'a pututŭ face, de vreme ce apĕrarea a fostŭ cu totulŭ eschisă și nu s'au pututŭ pune în vederea jurațilorŭ causele și tăria apĕrării.

VI.

Actulŭ de acusare a împărtășitŭ necorectŭ, în înțelesŭ falsŭ și în parte falsificate acele pasagie din imprimatŭ, carĭ au servitŭ ca basă acusării, séu celŭ puținŭ unele din acele pasagie și prin acésta s'a vătĕmatŭ § 20 alŭ procedurei de pressă.

In traducerea autentică, ce se află între acte și care s'a tradusŭ și autenticatŭ prin tălmaciulŭ autorisatŭ alŭ judecătoriei, — nu se cuprindŭ nicĭ acele cuvinte și sentințe și nicĭ acea ordine a cuvintelorŭ și sentințelorŭ, ce se află în textulŭ originalŭ, la care se provócă acusațiunea. Textulŭ traducerei autentice, atâtŭ ce privesce cuvintele și sentințele singuratice, câtŭ și ce privesce înțelesulŭ cuprinsului întregŭ, au cu totulŭ altŭ înțelesŭ, decum este acela ce se citéză în acusațiune. Traducerea autentică, prin modulŭ cum suntŭ aședate cuvintele unulŭ lângă altulŭ, cuprinde la unŭ anumitŭ locŭ o unică construcțiune și în înțelesulŭ acestei construcțiunĭ se referesce la nouĕle alegerĭ de deputațĭ dietalĭ, ce aveau sĕ urmeze, pe când în actulŭ de acusare se citéză singuraticele părțĭ ale acestei construcțiunĭ cu cuvinte deosebite și în propoziții de sine stătătóre și, fiă din neatențiune, fiă cu scopulŭ de a duce în rătăcire pe ju-

---

relorŭ de sciință, și pentru înfrumsețarea imaginațiunei și înobilarea inimei prin cetirea de scrierĭ literare. Fericitŭ cine póte cultiva pentru acéstŭ scopŭ și vre-o artă, ca de exemplu musica orĭ pictura.

O singură carte bine alésă ne póte fi celŭ mai bunŭ amicŭ și măestru; cetirea ei ne póte fi mai folositóre decâtŭ o mulțime de cărțĭ cetite în modŭ superficialŭ și neasimilate. Michelet ne spune, că elŭ a petrecutŭ anĭ întregĭ cu Virgiliu, măestrulŭ lui Petrarca și mai alesŭ alŭ lui Dante, care și elŭ deveni mai târdiu poetulŭ de predilecțiune alŭ lui Byron și altora. „Viețile ómenilorŭ ilustri" a lui Plutarchŭ a fostŭ cartea favorită a multorŭ ómenĭ celebri: unora lĭ-a aprinsŭ si lĭ-a nutritŭ foculŭ sacru pentru literatură, ca lui Schiller și Alfierĭ; altora lĭ-a insuflatŭ virtuțĭ marĭ, servindŭ de conducĕtorŭ și educatorŭ alŭ caracterelorŭ, ca alŭ lui Franklin, Napoleonŭ, Charlotte Corday ș. a. D-na Roland de mică copilă găsea atâta plăcere în Plutarch, încâtŭ Dumineca îlŭ ducea pe ascunsŭ la biserică și-lŭ cetea n loculŭ cărții de rugăciunĭ. La 14 anĭ se dice, că plângea de părere de rĕu, că nu este o femee romană séu acedemoniană. Acéstă lectură avŭ multă influență asupra caracterului sĕu mare și moravurilorŭ sale antice. Devenindŭ soția lui Roland, ministru de interne alŭ Franciei, când isbucni revoluțiunea, ea fù închisă. Bărbatulŭ sĕu părăsise Parisulŭ; dér ea, asemenea acelorŭ senatorĭ romanĭ, carĭ păreau barbarilorŭ Galĭ nisce deĭ, nu voi sĕ fugă. La îndemnulŭ alorŭ sĕi aprópe se înduplecase a pleca, schimbată în haine de țĕrancă. Dér, „mĭ-e rușine" — dise ea — „de rolulŭ ce mĕ silițĭ sĕ jocŭ. Nu voiu nicĭ sĕ mĕ străvestescŭ, nicĭ sĕ-mĭ părăsescŭ casa. Décă va trebui se fiu asasinată, voiu fi în casa mea. Ómenii au dreptulŭ sĕ aștepte dela mine acestŭ exemplu de curajŭ și-lŭ voiu da." In închisóre 'i se dede sfatulŭ sĕ ia otravă, ca alțĭ amicĭ ai sĕi, pentru ca se scape de chinurile morții ce o așteptau, dér ea refusă; era hotărîtă sĕ móră cu demnitate, victimă a causei pentru care trăise. Condusă la eșafodŭ, arătă unŭ curajŭ și o mărime de sufletŭ demnă de eroinele, ale cărorŭ imaginĭ le vĕduse în Plutarch.

Operele literare ne aducŭ tinereța, suntŭ conducĕtorii noștri în vîrsta bărbăției și ne mângăiă bĕtrânețele; ele în totdéuna ne împodobescŭ viéța, și orele consacrate lecturei lorŭ, ca și acele consacrate musicei séu teatrului, suntŭ pentru noi atâtea sĕrbătorĭ. In acelașŭ timp ele ne curăță sufletulŭ de patimile născute din egoismŭ și nutrite prin nĕcasurĭ și prin rĕutatea ómenilorŭ. După lectura tecnică a unei cărțĭ bune, totdéuna ne simțimŭ binevoitorĭ, mai capabilĭ de fapte bune. In influența binefăcĕtóre ce au cărțile asupra inimei și voinței stă cea mai însemnată valóre a lorŭ. In acéstă privință, ele suntŭ cu atâtŭ mai prețióse cu câtŭ ne stau mai la îndemână; ne suntŭ totdéuna mai accesibile, decâtŭ de esemplu teatrulŭ séu alte opere de artă, care au aceeașĭ influență morală.

Tocmai pentru că acțiunea cĕrțilorŭ asupra sufletului este așa de mare, e bine ca tinerimea sĕ fiă cu multă grije în alegerea lorŭ; și sĕ se feréscă mai alesŭ de curentulŭ literarŭ alŭ acelui pesimismŭ bolnăviciosŭ, care moleșesce și slăbesce inimile, în locŭ sĕ le purifice și sĕ le înalțe. La noi încă a începutŭ un asemenea curentŭ literarŭ, mai alesŭ prin poesiile lui Eminescu și Nicoleanu, pe carĭ îi urméză alțĭ poețĭ tinerĭ. Ar fi unŭ mare rĕu, când o asemenea literatură a „desperăriĭ" ar influenta educațiunea tinerimei.

Viéța este o luptă: cu natura, cu semenii noștri, cu noi înși-ne. Pentru ca sĕ putemŭ învinge în acéstă luptă și pentru ca atuncĭ, când se vorŭ termina scurtele minute, ce ne suntŭ date a petrece în lumina vieții, sĕ putemŭ fi mulțumițĭ că ne-am împlinitŭ chemarea, avem trebuință de curagiu și de multă tăriă morală. Sĕ căutămŭ acéstŭ nutrimentŭ acolo unde-lŭ găsimŭ, în literatura sănĕtósă și plină de vigóre.

In acéstă privință, deși póte mai puținŭ sciințifice, scrierile literare ale unui Boliacŭ, C. Negruzzi, Bolintineanu, Bălcescu, și a altorŭ striitorĭ din epoca enstusiasmului naționalŭ, suntŭ de preferitŭ multora din scrierile de astădĭ. Ele nu numai ne îmbunéză și inseninéză inima, ci aprindŭ în noi flacăra iubirii de patriă și de neamulŭ românŭ, care afară de laudabile excepțiunĭ, pare atât de stinsă astădĭ în junimea română.

(Va urma.)

rațĭ și pe judecătorĭ, singuraticele părțĭ ale construcțiuneĭ, formate în propozițiĭ de sine stătătóre, încă suntŭ citate în actulŭ de acusare în sensŭ contrarŭ cu traducerea autentică. Printr'o astfeliu de procedere se póte pune sub acusă și rugăciunea „*Tatălŭ nostru*“, ceea ce însĕ după § 20 alŭ procedurei de pressă nu póte fi permisŭ.

(Va urma.)

Procesulŭ luĭ Doda și foile ungurescĭ.

Oficiosulŭ „*Nemzet*“ scrie:

Judecata juriului și a tribunalului din Aradŭ, prin care Traianŭ Doda a fostŭ declaratŭ vinovatŭ pentru delictulŭ de agitare și condamnatŭ la doi anĭ închisóre de statŭ, — a produsŭ viu interesŭ în tóte părțile. Energica procedere a tribunalului, prin care a nimicitŭ tactica luĭ Doda de a nu se presenta înaintea juriului și de a face sfară 'n țeră numai prin apĕrătorulŭ sĕu — e pretutindenea aprobată (?? — Red. „Gaz.“) Cea mai mare parte a publicului însĕ nu cunósce dispozițiunile luate în privința acésta prin ordinațiunea ministerială din 1887 privitóre la procederea în causele de pressă, — carĭ disposițiunĭ, după cum se scie, au fostŭ luate pe basa autorisației dietei și în sensulŭ cărora nu încape îndoélă, că tribunalulŭ n'a putută sĕ procédă altmintrelea, decum a procedatŭ, fără a vătĕma prin acésta disposițiunile legei.

După acésta citéză fóia ungurésca §§ 80, 81, 82, 83 și 84 ai susŭ disei ordinațiunĭ ministeriale și apoi continuă astfeliu:

Din disposițiunile acestei ordinațiunĭ, carĭ disposițiunĭ suntŭ provĕdute cu putere de lege, se vede că Tribunalulŭ din Aradŭ n'a pututŭ face altmintrelea, de cum a făcutŭ; se vede tot-odată și aceea, că pe basa asta nu are locŭ recursulŭ de nulitate. Décă Traianŭ Doda se înfățișéză în timpulŭ hotarîtŭ prin § 82 alŭ ordinațiunei și probéză, că neînfățisarea luĭ la pertractare nu s'a întêmplatŭ din renitență, ci din o causă fundată, atuncĭ respectivulŭ Tribunalŭ ordónă de sine o nouă pertractare, la care autoritățile legeĭ îlŭ vorŭ duce pe d-lŭ Doda chiar și cu forță armată. Și aceea este clarŭ, că pe basa asta nimenea nu póte învinovăți legislațiunea maghiară, că ar fi violentă, că ar pronunța sentințe fără a premerge apĕrarea din partea acusatului etc., pentru-că § 84 alŭ numitei ordinațiunĭ espresŭ dice, că arestarea nu se póte sĕvîrși fără o nouă pertractare a curții cu jurațĭ, dér la acéstă nouă pertractare acusatulŭ póte sĕ fiă cu forța adusŭ, décă altmintrelea nu e cu putință. In casulŭ acesta dreptulŭ de a lua disposițiunile necesarĭ este alŭ respectivului Tribunalŭ, care numai în acelŭ casŭ póte sĕ admită nulitatea, décă la aplicarea ordinațiunei ministeriale s'ar fi vătĕmatŭ formalitățile legei.

In cestiunea acésta și mai bine justifică procederea Tribunalului acea împrejurare, că pertractarea în afacerea lui Doda s'a amânatŭ de repețite-orĭ și încă tot-déuna la cererea acusatului, și că ultima amânare a pertractărei s'a făcutŭ sub astfeliu de împrejurărĭ, încâtŭ o nouă repetare a aceleia ar fi fostŭ o curată desfidere a Tribunalului.

SCIRILE DILEI.

Unŭ corespundentŭ alŭ diarului unguréscŭ „B. H.“ scrie, că ar fi făcutŭ dilele acestea o *visită generalului Doda* în Caransebeșŭ. La întrebarea corespondentului ungurŭ, generalulŭ sĕ fi rĕspunsŭ, că la pertractarea procesului sĕu de pressă nu s'a presentat și nicĭ nu șĭ-a insinuatŭ neînfățișarea sa din motivulŭ, că pe când 'i se trimise prima citațiune fù atacatŭ de o bólă grea, în urma căreia cădu la patŭ; citațiunea sosì la mâna unei surorĭ mai micĭ a lui, care în urma consultărei medicului, n'a făcut'o acésta cunoscută generalului. Totŭ asemenea se întêmplă și când 'i se trimise a 2-a citațiune și abia la 3-a citațiune aflà generalulŭ despre ceea ce-lŭ aștéptă. Atuncĭ încredință apĕrarea vechiului sĕu cunoscutŭ Carolŭ Eötvös, care primì sarcina de apĕrătorŭ, dér nu s'a pusŭ de ajunsŭ în înțelegere cu acusatulŭ. — Mai departe generalulŭ sĕ se fi căitŭ de gréua pedépsă ce s'a dictatŭ contra lui dicêndŭ: „Acesta nu era unŭ lucru de glumă pentru unŭ omŭ așa bĕtrânŭ, care totdéuna a servitŭ cu credință pe suveranulŭ sĕu,“ La observarea corespondentului ungurŭ, că pedépsa póte se va schimba, generalulŭ sĕ fi rĕspunsŭ: „....Și décă nu se va schimba, o voiu suporta. *Imĭ voiu duce cu mine biblioteca și uniforma mea de vênătorŭ. Cu aceste două și la Vațŭ voiu puté eu sta.*“

***

Foile din Pesta nu mai încetéză de a se ocupa de afacerea Strossmayer. „Pester Lloyd“ anunță acum cu multă satisfacțiă, că Strossmayer a fostŭ citatŭ la Roma și că și curia romană voiesce sĕ-'lŭ tragă la rĕspundere pentru făimósa telegramă trimisă la Kiev. Numita fóiă vré sĕ mai scie, că Strossmayer a adresatŭ unŭ memoriu la Roma spre a justifica cuprinsulŭ telegramei sale, dér fără de nicĭ unŭ resultatŭ, de aceea Papa sĕ-'lŭ fi provocatŭ a venì la Roma, spre a se justifica în persónă. Versiunea acésta a fóiei peștane însĕ pare a fi puținŭ probabilă.

***

Indată ce Maiestatea Sa se va întorce dela Visegradŭ, se dice că va fi publicatŭ autografulŭ prin care contele *Albin Csaky* este numitŭ ministru de culte și de instrucțiune publică în loculŭ lui Trefort.

***

Impositele suplementare asupra spirtului în Transilvania și Ungaria vorŭ da după unŭ calculŭ aproximativŭ unŭ venitŭ de vre-o trei milióne de fl. în favórea visteriei statului. O mare parte din aceste imposite s'au și plătitŭ deja din partea fabricanțilorŭ de spirtŭ și de licorurĭ.

***

„Românulŭ“ scrie: „*Kiselof*, atentatorulŭ asupra vieței d-lui ministru alŭ Bulgariei Nacievicĭ, e supusŭ dilnicŭ unui nou interogatoriu. Resultă din instrucțiă, că nu *motive politice* l'au împinsŭ pe Kiselof sĕ comită acestŭ actŭ, după cum pretindŭ unele diare“.

***

Se vorbesce, că o societate de Ungurĭ din Budapesta s'ar fi oferitŭ sĕ ia în arendă *tĕrgulŭ de rîmătorĭ dela Severinŭ.*

Dela camera comercială.

Liferațiune de rufăriă și pantofĭ. Camerei de comerciu și de industriă din Brașovŭ 'i s'a trimisŭ, de către intendența c. r. a corpului de armată alŭ 12-lea din Sibiiu, publicațiunea pentru liferația de rufe și pantofĭ pentru spitalŭ. Pertractarea ofertelorŭ se va ține în 18 Octomvre a. c. la intendență. Condițiunile detailate se cuprindŭ în caetele espuse la intendența corpului XII, precum și la tóte spitalurile militare și la filiala depoului de monture în Alba-Iulia. Despre acéstă publicațiune se potŭ informa cei interesațĭ în biroulŭ camerei de comerciu și de industriă din Brașovŭ.

Aceleiașĭ camere i-s'a trimisŭ publicațiunea privitóre la arendarea alimentațiunei în modŭ de restaurațiune a spitalelorŭ din *Caransebeșŭ*, *Biserica-Albă* (Ung. Weisskirchen), *Oradea mare* și *Debreținŭ*. Cei interesațĭ se potŭ informa la susŭ numita cameră în orele de oficiu.

Literatură.

Noulŭ călindarŭ de casă pe anulŭ 1889. Anulŭ IX. Prețulŭ 30 crucerĭ. Brașovŭ, tipografia Alexi. Cuprinsulŭ: Generalulŭ Traianŭ Doda (portretŭ zincograficŭ.) Partea calendaristică cu călindarul iulian, gregorian, evreic și mohamedan. Printre foile lunilorŭ se află câte o fóiă albă pentru însemnărĭ. Partea beletristică cuprinde: „Minunate suntŭ căile tale,“ novelă, de Theochar Alexi. Patru ilustrațiunĭ cu explicărĭ. Mercuriulŭ séu argintulŭ viu, de Ioanŭ Dima Petrașcu. 100,000 de francĭ destre, de Ernst Legouvé. Solvirea unui contŭ de hotelŭ. Regele și călăulŭ. Generalulŭ Traianŭ Doda (notiță biografică). Păcăliții păcăliți, poveste de Gr. Șima alŭ lui Ioanŭ. Fost'a... poesiă de Stanŭ. Glume. Călindarulŭ alfabeticŭ. Timbre, poștă, telegrafŭ, têrgurĭ, anunțurĭ.

„Gazeta Sătênului“. Revistă ilustrată pentru toțĭ. Apare în R.-Săratŭ la 5 și 20 a fiăcărei lunĭ, cu ilustrațiunĭ negre și colorate, dândŭ în cursulŭ anului celŭ puținŭ 12 tablourĭ marĭ colorate de incadrat. Abonamentele se fac pe unŭ anŭ, începŭ dela 5 Febr. și se plătesc înainte. Cei ce se abonéză în cursul anului primescŭ tóte n-rile complete eșite dela 5 Februarie. N-rĭ de probă și table de materii din toțĭ anii se trimitŭ gratis. Fiăcare colecțiune e completă, are table de materii detaliate și o elegantă copertă; ér colecția anului IV e trasă în colorĭ cu două cromolitografii. — Nr. 15 (111) dela 5 Septemvre 1888 cuprinde: Kocsis Pál urméză: Kocsis Pál. — Cronica agricolă: C. C. Datculescŭ. — Insectele care atacă rădĕcinile Salcâmului: C. C. D. — Celŭ mai frumosŭ coniferŭ din lume: C. — Florĭ sĕlbatice din România (urmare); Achantus Mollis, Euphorbia Lathyris, Atropa Beladona, Aster Amellus: C. C. D. — Strechia și Tăunele: D. — Mixandrele și Micșunelele: Unŭ amatorŭ de florĭ. — Prazulŭ: C. — De ale deșteptilorŭ Ungurĭ: Reporter. — Din țeră: X. — Din localitate: X. — Buletinulŭ comercialŭ. — Miscellanea: Unŭ economŭ românŭ. Se mai află diferite gravurĭ negre și gravurĭ colorate.

CUNUNIĂ.

Dumineca trecută, în 4/16 Septemvre a. c. d-lŭ Dr. *Stefanŭ Petroviciu*, adjunctŭ-concipiantŭ la notariulŭ publicŭ-regescŭ în Lugoșŭ, *Mihail Besanŭ*, șĭ-a serbatŭ cununia cu amabila dómnă *Aurelia Șerbanŭ*, fiica d-lui *Iulianŭ Ianculescu*, directorŭ executivŭ la casa de pĕstrare, totŭ din Lugoșŭ. La actulŭ cununiei a participatŭ elita inteligenței române. Nașĭ au fostŭ d-lŭ advocatŭ *Coriolanŭ Bredicéanŭ* cu soția sa.

Sincerile nóstre felicitărĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Reghinulŭ săsescŭ, 24 Sept. Exposiția industrială s'a deschisŭ ierĭ după amédŭ în presența unui numerosŭ publicŭ. După vorbirea de deschidere a președintelui Schuster, a salutatŭ primarulŭ Göllner pe cei de față, ér după acésta au ținutŭ vorbirĭ delegații din Tĕrgulŭ Mureșului. Exposițiunea este abundantă de obiecte și a dobânditŭ unŭ frumosŭ succesŭ. Mai alesŭ despărțămêntulŭ lucrărilorŭ de mână femeescĭ conține multe obiecte demne de vĕdutŭ.

Viena, 24 Septemvre. Adunarea poporală conchemată pe diua de ierĭ cu programa: „partidele politice în Austria“ fù interdisă. Erĭ s'a făcutŭ perchisiție domiciliară în locuința editorului diarului „Gleichheit“ (Egalitate), acesta fiindŭ în prepusŭ, că face parte dintr'o conjurațiune secretă.

DIVERSE.

La balŭ. Unŭ tênĕrŭ elegantŭ consulta, la intrarea sa în lume, pe unŭ altulŭ mai în vêrstă decâtŭ elŭ. — Ce sĕ vorbescŭ cu dănțuitórea mea? — Apoi despre frumsețea ei. — Dér décă n'o fi frumósă? — Atuncĭ vorbesce-i de urîțenia celorlalte.

Logică copilărescă. Mama se adreséză fetei: — Ce e asta Lili? Guvernanta se plânge mereu de purtarea ta? — Schimbă-o, mamă, fiindcă mĕ cresce așa de rĕu.

O stea interesantă. Nu peste multŭ vomŭ avé ocasiune d'a observa una din cele mai estraordinare stele ale firmamentului în cea mai mare strălucire. Acestŭ aspéctŭ favorabilŭ nu se va mai repeta în cursulŭ următorilorŭ optŭ anĭ. Astronomii au botezatŭ acestŭ astru „*Mira*“, adică admirabilŭ, fiind-că ne înfățișéză diferite particularitățĭ enigmatice necomune altorŭ stele; particularitățĭ, pentru care sciința n'a găsitŭ încă o esplicațiune îndestulătóre și naturală. Acéstă stea se află în constelațiunea Chitului și s'arată ochilorŭ ca o stea de a treia mărime; puterea ei luminătóre cresce treptatŭ până spre finele lui Septemvre st. v. și după tótă probabilitatea va fi atuncĭ una din cele mai luminóse stele ale firmamentului nopturnŭ, rivalisândŭ prin lucirea sa cu stelele carului și ursului mare. Apoi după ce „Mira“ va fi păstratŭ câtva timpŭ acéstă estra-ordinară lucire, lumina sa va decresce, însĕ mai repede de câtŭ a crescutŭ și érna viitóre ochiulŭ celŭ mai bunŭ nu va mai fi în stare s'o mai védă; numai cu ajutorulŭ unuiu bunŭ telescopŭ se va descoperi unŭ micŭ punctŭ luminosŭ acolo, unde în Septemvre a fostŭ o stea din cele mai frumóse. Ocasiunea d'a observa acestŭ fenomenŭ estra-ordinarŭ și fórte interesantŭ este câtŭ se póte de favorabilă în anulŭ curgĕtorŭ, fiind-că d'acum, când steaua n'a ajunsŭ încă la culmea strălucirei sale, puterea ei luminătóre întrece fórte multŭ acea a anilorŭ trecuțĭ și se mai află crescêndă; apoi în cursulŭ următorilorŭ doi anĭ steaua nu va fi visibilă decâtŭ puținŭ timpŭ și acésta numai după medulŭ nopței cu o lumină multŭ mai slabă. Dela anulŭ 1891 până la 1895 steaua nu se va vedé de locŭ, fiind-că atuncĭ se află în apropierea sórelui. Celŭ ce voiesce sĕ observe unŭ fenomenŭ atâtŭ de rarŭ, câtŭ și de interesantŭ, cum puterea luminătóre a unui astru cresce și decresce, are acum cea mai bună ocasiune. „Mira“ este fórte lesne de descoperitŭ pe firmanentŭ: orĭcine cunósce grupa Pleiadelorŭ (constelațiune de șepte) care pe la medulŭ nopței se află în partea orientală a cerului, o póte găsi fără dificultate. Suptŭ Pleiada se află constelațiunea Hyadelorŭ cu „Aldebaran“, o stea de prima mărime și d'o lumină viuă roșiatică; observatorulŭ n'are, decâtŭ a trage o liniă verticală pe linia imaginară între ambele grupe d'o lungime îndoită, ca depărtarea acestorŭ constelațiunĭ, și acolo va găsi trei stele formândŭ unŭ triunghiu în capulŭ constelațiunei Chitulŭ, una din ele este steaua „Mira“.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Septemvre st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ .	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.63	„	9.65
Lire turcescĭ . . .	„	10.94	„	11.—
Imperialĭ	„	9.94	„	10.—
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	124.—	„	125.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.30
Renta de hârtiă 5%	90.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . .	146.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.70
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Renta de hârtiă austriacă	81.60
Renta de argintŭ austriacă	82.50
Renta de aurŭ austriacă	111.—
Losurĭ din 1860	139.60
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	876.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	312.90
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.60
Mărcĭ 100 împ. germane	59.42½
Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Sz. 6513—1888. tkv. számhoz. 157

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Barszán Katharina végrehajtatónak Dr. Otrobán Nándor végrehajtást szenvedő elleni 716 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Brassó varós határában fekvő a brassoi 6460 számu tjkben foglalt 24801/1, 24801/2, 24801/3 hrszám ingatlanak és annak tartalékaira az árverést 1272 frt. ezennel ingatlanokra kikiáltási árban elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az *1888 évi October hó 22-ik napján delelőtt 9 orakor* ezen tlkvi hatoság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartozmak az ingatlanok becsárának 10%-át 127 frt 20 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Iulius hó 18-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ad. 6122—1888 tlkvi számhoz. 159

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Muntean R. George végrehajtónak néhai Avram Bukura szül. Stojka végrehajtást szenvedő elleni 200 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévő Holbák községében fekvő o-holbáki 176 számu tjkben 1085*a*/1, 1085*b*/1, 1086*a*, 1086*b*, 1087*b*, 1087*a*, 1088*a*, 1088*b* számok aloll foglalt fekvőkre az árverést 305 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb ingatlanok az 1888 évi October hó 5-ik napján délelött 9 órakor Holbák község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 30 frt. 50 kr. készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. allatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a birósághnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Julius hó 4 napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei, sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.